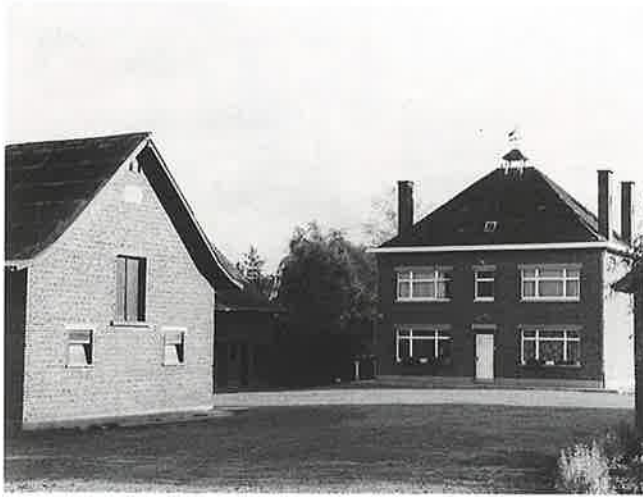

Ter Melle

Mellestraat 16, 8501 Kortrijk-Heule

Kaart 1/10.000 nr. 18, Popp-kaart A/545-546, Gewestplan : landbouwgebied.

Ter Melle, algemeen zicht op het erf met links de stallen (1941).

Aanvullende gegevens :

De heerlijkheid Ter Melle was een achterleen van de heerlijkheid Borborg, die op haar beurt ook een achterleen was van de heerlijkheid van Heule.

Verschiedende families waren lange tijd eigenaar van de heerlijkheid Ter Melle. Zo vinden we in de 15de eeuw de familie Hauweel (Jan, Rogier), in de 16de eeuw de familie de Heere (Clays, Nicolaas) en in de 17de eeuw de families Dominic en Imbert (Jacques, Philips Ignace). In juli 1768 kocht Judocus Vanden Berghe, fs Joos, Ter Melle van de erfgenamen van Jacques Imbert. Het foncier van de heerlijkheid Ter Melle bestond uit een boerderij die door de heer van Melle verpacht werd. Het oudste pacht-kontrakt is van 1442. Het werd gesloten tussen Michiel Tant en Jan Hauweel. In 1473 was de pachter Andries Bostoen. In 1508 werd Joos Tutin de nieuwe pachter. Hier begint de jarenlange heerschappij van de familie Tuytens over de boerderij gedurende het ancien regime. Achtereenvolgens waren de pachters : Joos Tutin (1526), Jan Tutin (1571), Gillis Tutin (1611-1630). Laatstgenoemde was burgemeester van Heule toen hij in 1630 overleed. Op 15 januari van dat jaar verliet Gillis Tutin de herberg 'de Griffioen' omstreeks 5 uur in de namiddag. Helaas viel hij in de Heulebeek en verdrinkte. Herbergier Ampleunis Van Steenkiste verklaarde aan de mannen van de wet dat de overledene 'niet merckelick bij drancke' was maar alleen 'tamelick verblijdt'. Zo kwam Gillis Tutin of Tuyten op 69-jarige leeftijd aan zijn droevig einde. Joos Tuytens nam de

Eigenaar grond en gebouwen :
firma Cadelstor, Moeskroen.

Bekende uitbaters :

Vanden Berghe Judocus Martinus (-1889), Hanssens Camiel (1889-1905), Weduwe Hanssens C.-Gheysen Emilie (1905-1920), Hanssens Maurice (1920-1942), Hanssens Hilaire (1942-1967), Hanssens Georges (1967-).

Naam :

Historische naam. De hoeve was het foncier van het leen en de heerlijkheid Melle, achterleen van Borborg. Dit leen heeft vermoedelijk zijn naam te danken aan Gerard van Rode, heer van Melle, die voor oktober 1277 getrouwd was met de weduwe van Zeger van Heule, heer van Heule.

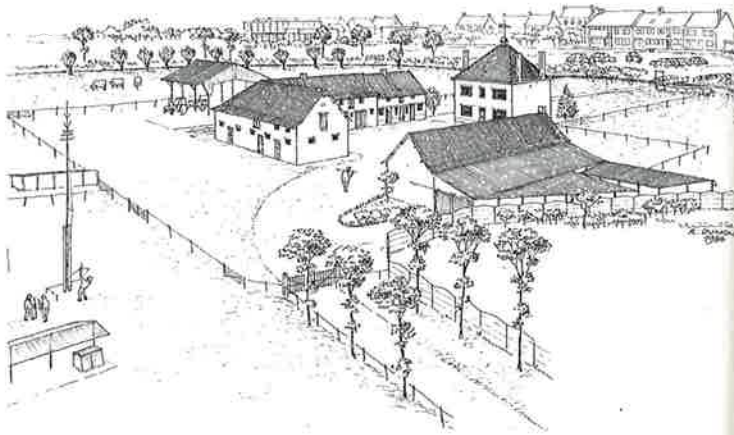
Oudste vermelding : 1442-1443 (R.A.K., O.S.A.K., Akten en Contracten, f° 38).

Gebouwen :

losse bebouwing. Oudste gegevens : 1911, Schuur. Woonhuis (oude woonhuis met strodak vernield tijdens beschietingen in mei 1940, 1941 : wederopbouw woonhuis) ; Ovenbuur (tot 1945 gewerkt, 1967 : afgebroken) ; Stallen (oude stallen met strodak in 1935 gesloopt, nieuwe stallen gebouwd in 1935 : datumsteen in zijgevel) ; Schuur (1911), Loods (1937), Wagenhuis (als afdak aan schuur gebouwd).

Totale oppervlakte :

1980 : 27 ha 50 a - 1984 : 27 ha 50 a (Weiland : 3 ha, Akkerland : 24 ha 50 a) - 1993 : 22 ha 88 a.

Voornaamste specialiteiten:
wintertarwe, zomergerst, suikerbieten, aardappelen, wortelen, schorseneren.

pacht over van zijn moeder. Dan volgden Arnout Vermeulen (getrouwd met de weduwe van Joos Tuytens), Joos Tuytens en zijn vrouw Jacquemijne Verhelst. Hun dochter Maria Catharina Tuytens trouwde met Joos Vanden Berghe. Hier komen we voor het feit te staan dat de pachters eigenaars werden en daarmee maakten ze een oude droom werkelijkheid.

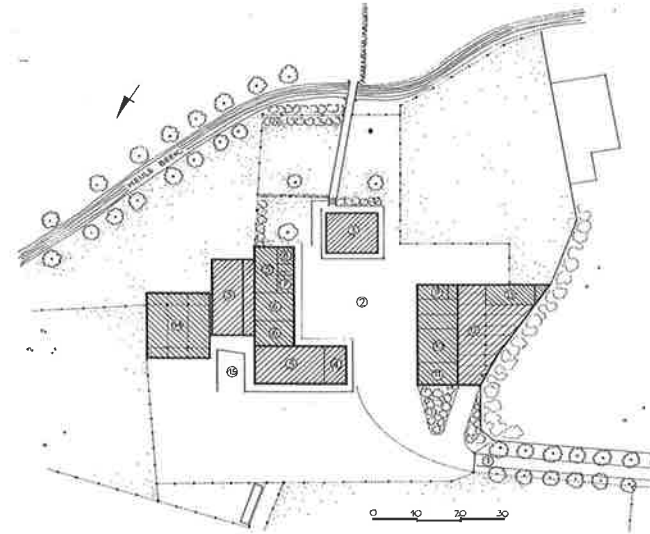
De familie Vanden Berghe was meer dan 150 jaar eigenaar van het Hof Ter Melle (1768-1920). Achtereenvolgens noteren we volgende pachters-eigenaars:

- 1768: Joos Vanden Berghe, gehuwd met Maria Catharina Tuytens;
- 1771: Judocus Martinus Vanden Berghe, getrouwd met Maria Joanna Deryckere;
- Judocus Franciscus Vanden Berghe, gehuwd met Maria Constantia Reynaert;
- 1822: weduwe Judocus Vanden Berghe - Reynaert Maria Constantia;

Detailopname van het klokketorentje. Het klokje is evenwel verdwenen.

Schuur (1911) met kerktoeren van Heule op de achtergrond.

1. Toegangsdröef
2. Neerhof
3. Woonhuis
4. Varkensstal
(oorspronkelijk paardestal)
5. Varkensstal
6. Berging - garage
7. Werkplaats
8. Wasplaats
9. Garage
(oorspronkelijk bakhuis)
10. Schuur
11. Wagenhuis
12. Loods
13. Hoenderhok
14. Open loods
15. Mestvaalt

- 1844: Constantinus Felix Vanden Berghe en Barbara Theresia Lamote;
- 1852: weduwe Constantinus Vanden Berghe - Lamote Barbara Theresia;
- 1888: Judocus Martinus Vanden Berghe.

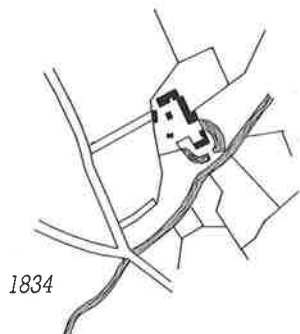
Hij was de laatste feodale Heer van Melle van de familie Vanden Berghe. Samen met zijn zuster Julia was hij eigenaar. Julia Vanden Berghe was gehuwd met de heer Muylle uit Pittem.

In 1889 kwam de familie Hanssens op de hoeve.

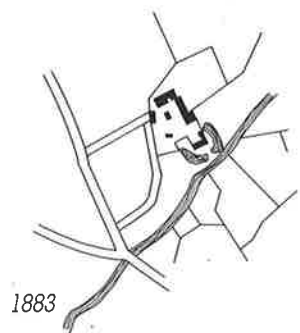
Tot op vandaag zijn ze er gebleven, zodat we mogen stellen dat die familie reeds meer dan een eeuw pachter is van Ter Melle. Camiel Hanssens uit Harelbeke was de eerste van de familie om de hoeve uit te baten. Oorspronkelijk kwam hij aan samen met zijn zuster Marie. Zij huwde met Henri Holvoet van de Heerlijkheid van Heule. Camiel

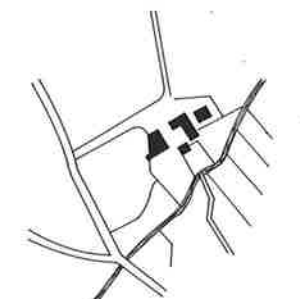
Ter Melle, de stallen.

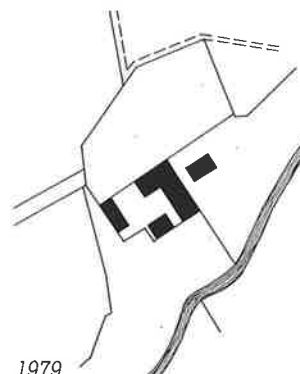
1834

1883

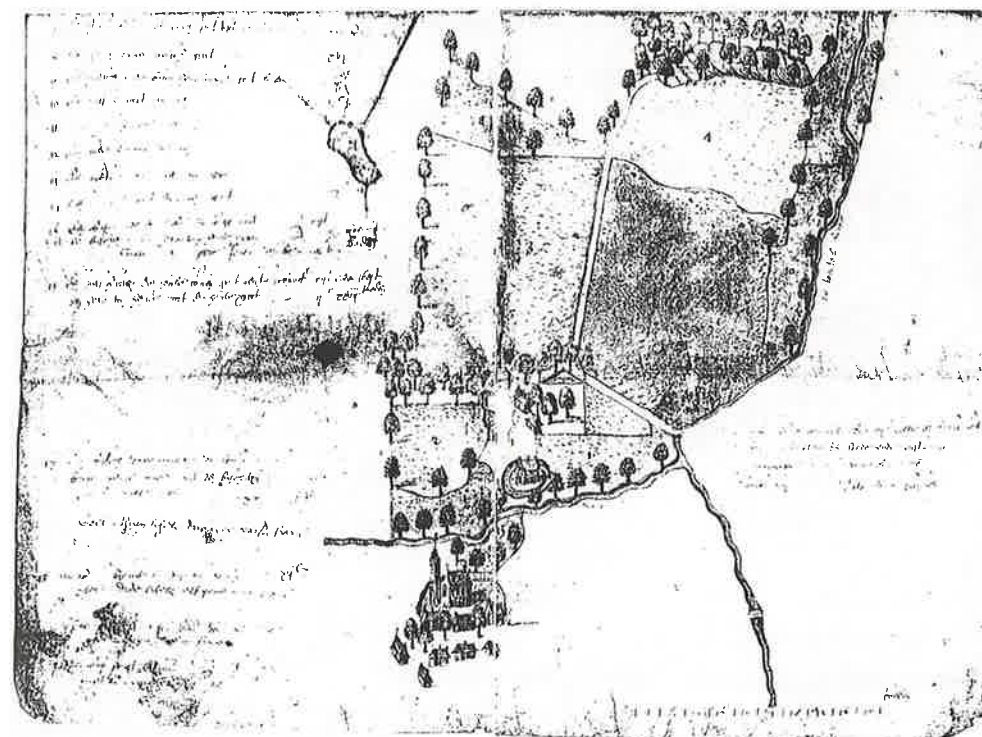
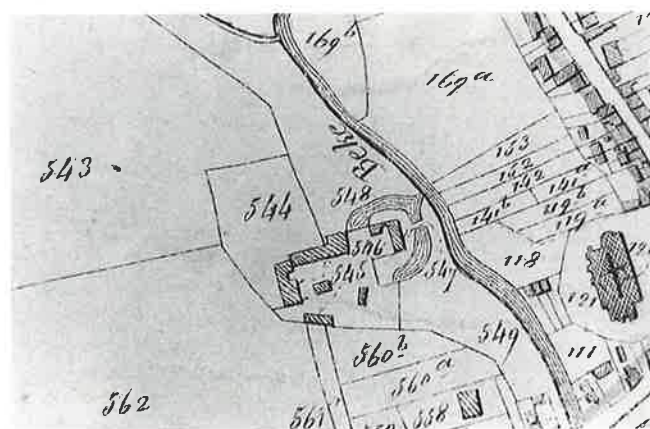
1952

1979

trouwde met Emilie Gheysen uit Gullegem. Er waren 8 kinderen, allen geboren in Heule. Na de dood van Camiel Hanssens in 1905 bleef de weduwe, Emilie Gheysen, alleen achter op de grote boerderij met zeven zonen. Stel je voor! Het waren harde tijden. Toch slaagde de weduwe erin om gedurende 15 jaar de hoeve uit te baten. Grote beroering was er op het Hof ter Melle toen bekend geraakte dat in 1920 de hoeve verkocht zou worden door de eigenaars, de familie Vanden Berghe. Groot was de vreugde bij Emilie Gheysen toen de nieuwe eigenaar, de familie Catteaux uit Moeskroen, kwam vragen of de Hanssens de hoeve verder wilden uitbaten. Maurice Hanssens trouwde op 1 oktober 1928 met Madeleine Cattebeke en nam de hoeve over van zijn moeder. De hoeve bloeide als nooit tevoren, maar het noodlot sloeg toe tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op 25 mei 1940 werd de boerderij zwaar getroffen. Het woonhuis werd totaal vernield door de Belgische artillerie die de kerktoeren van Heule viseerde. De boerin, Madeleine Cattebeke, werd gedood, samen met 3 vluchtelingen. Een geluk dat de bommen niet op de stallen vielen, anders was de ramp onoverzienlijk geweest. Maurice bleef alleen achter met zijn twee kinderen: Hervé en Erik, alsook met de zorg voor zijn oude moeder. Helaas, op 15 juni van hetzelfde jaar overleed ook Emilie Gheysen. In drie weken tijd werden 2 liefdevolle personen weggerukt uit het leven van Maurice. Hij vond in Irma Talpe uit Geluwe een tweede moeder voor zijn zoons. Zes weken later stierf Maurice Hanssens plots op 21 maart 1942. Bedenk wat het moet geweest zijn voor de nieuwe boerin: ze was amper in Heule of ze verloor haar man en bleef met twee onbekende kinderen achter op een groot bedrijf dat ze ook niet kende. Hulp kwam van Hilaire Hanssens die terugkeerde uit Mene. Ongeveer een jaar later, op 4 februari 1943, huwde hij de weduwe van zijn

Ter Melle omstreeks 1834 (nr. 545).
Popp-kaart Heule en legger, 1834.

broer en werd de nieuwe boer van het Hof ter Melle. De zoons van Maurice, Hervé en Erik, werden opgevoed door oom en stiefmoeder. Hilaire was ongeveer 25 jaar de boer van het Hof ter Melle tot een ver familielid de hoeve overnam. Hijzelf ging rentenieren in het huis tegenover het zwembad. De nieuwe uitbater werd Georges Hanssens in 1967. Samen met zijn vrouw Germaine Callens woont hij nu nog altijd op de hoeve, die beheerd wordt voor rekening van hun kinderen. Op 78-jarige leeftijd geniet het echtpaar van een welverdiende rust.

Evolutie van het landbouwareaal en de gebouwen:

Omstreeks 1834 was het woonhuis gedeeltelijk omwald. In het begin van de 17de eeuw was de hoeve nog altijd volledig omwald. De omwalling werd in 1920 gedempt. De structuur van de hoeve werd tussen 1911 en 1941 grondig gewijzigd. De schuur en de stallen werden gesloopt omdat ze bouwvallig waren. Het woonhuis werd in 1940 volledig vernield en weder opgebouwd in 1941. In de 19de en begin 20ste eeuw was het landbouwareaal ongeveer 33 ha. Met de aanleg van het kerkhof in de Mellestraat gingen er 3 ha verloren. In 1980 bleven er nog 27 ha 50 a over. Met de aanleg van de R8 is dit in 1993 teruggelopen tot 22 ha 88 a. De toekomst van de hoeve is verzekerd door de opvolging en de grootte van het hoeve-areaal.

ARCHIEF

R.A.K.:

- O.S.A.K., Akten en Contracten, 1442-1443: f° 38, 1473-1474: f° 32-33, 1501-1502: f° 44, 1527-1528: f° 20-21.

- D.W.K., 1673, beschrijving uit 1502.
- Fonds Colens, nr. 204: f° 20-21.

A.D.N.:

- Lille, Plans Divers, nr. 108, Plan topographique du village de Heule, 18e siècle.

LITERATUUR

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, 1771-1778.
- Popp-kaart Heule en legger, 1834, A/545-546.
- J. Roelstraete, De familie Tuytens in Heule en het tragisch einde van de burgemeester Gillis Tuytens, Heulespiegel, nr. 5, 1986, blz. 31-42.
- J. Roelstraete en L. Ghilgemy, Hof ter Melle, Heulespiegel, nr. 13, 1991, blz. 1-26.
- I. Van Steenkiste, Proef eener geschiedenis der gemeente Heule, Kortrijk, 1889.